

kursnímu komisaři jsoucnost své pohledávky za podstatou. Vyhrazuje-li § 126, odst. 3 konk. ř. věřiteli konkursní podstaty i právo žaloby, neznačí to, že by věřitel konkursní podstaty musil vždy nastoupiti pořad práva, když správce podstaty jeho pohledávku popře, neboť z pamětního spisu k § 124 konk. ř. čís. 337/14 ř. z. plyne, že toto právo bylo vyhrazeno věřiteli podstaty pro případ, že konkursní komisař nemůže sporné skutkové okolnosti rozřešiti, takže na pořad práva jest odkázán věřitel podstaty jen tehdy, když sporné skutečnosti nelze jinak zjistiti než v řízení sporném. Obdobně to platí o pohledávkách za podstatou, o jejichž jsoucnosti rozhodují správní úřady. V souzeném případě není však spornou pohledávka sama, poněvadž správce konkursní podstaty ji jako takovou nepopírá, nýbrž upírá jí jen povahu pohledávky za konkursní podstatou. Tu jde jen o otázku právní, kterou lze řešiti bezpečně i mimo spor. Pohledávky, o něž tu jde, jsou pohledávkami za podstatou podle § 49 čís. 1 konk. ř., poněvadž připadají na dobu po vyhlášení konkursu a týkají se podstaty. Neboť konkurs byl vyhlášen dne 17. července 1933 a splatné příspěvky k pensijnímu pojištění připadají na polovici srpna a na měsíc září 1933, tedy na dobu po vyhlášení konkursu. Na tom nic nemění, že správce konkursní podstaty hned po vyhlášení konkursu vypověděl zaměstnance, za něž příspěvky ty se mají platiti, ke dni 30. září 1933, neboť podle § 65, odst. 1 zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 Sb. z. a n. jest pojistné platiti po dobu, po kterou trvá smluvní služební poměr zakládající pojistnou povinnost, s výjimkou podle § 55, odstavec 2, o kterou však v souzeném případě nejde. Nebrání tomu ani okolnost, že vypovězení zaměstnanci nekonali ve výpovědní lhůtě žádných služeb ani pro úpadce, ani pro konkursní podstatu, poněvadž § 65, odst. 2 uvedeného zákona stanoví, že pojistné jest platiti dále, byl-li služební poměr dohodou zrušen tak, že zaměstnavatel poskytl zaměstnanci plat na dobu výpovědní lhůty, vzdav se zároveň jeho služeb. Výpověď daná správcem podstaty spadá do činnosti správy podstaty a proto příspěvky k pensijnímu pojištění za dobu od vyhlášení konkursu se týkají správy podstaty, takže vyslovený tu názor jest v souladu s rozhodnutím čís. 5097 Sb. n. s. Názor, že by věřiteli konkursní podstaty nepřislušel nárok na úrok z prodlení a na útraty upomínky, nemá v zákoně opory, neboť § 59 čís. 1 konk. ř. se netýká pohledávek za podstatou. Určení osmidenní lhůty k zaplacení není v rozporu se zákonem, poněvadž § 126, odst. 1 konk. ř. nařizuje uspokojení pohledávek konkursní podstaty bez jakékoliv lhůty, což nelze vyložit jinak než tak, že mají býti zaplaceny ihned. Než přes to bylo napadené usnesení i usnesení konkursního komisaře zrušiti, poněvadž nebylo dosud zjištěno, zda konkursní podstata má po ruce dostatek prostředků k plnému zaplacení žádaných částek (§ 50 konk. ř.).

Čís. 15547.

Věřitel pozůstalosti (odkazovník) není oprávněn k rekursu proti usnesení, kterým nebylo povoleno oddělení pozůstalostního jmění podle § 812 o. z. ve prospěch jiného věřitele pozůstalosti.

Ani věřitel pozůstalosti, ani zákonný dědic, jenž se k pozůstalosti nepřihlásil, nejsou oprávněni k rekursu do zřízení kolisního opatrovníka pro pozůstalost ve sporu, v němž nejsou ani stranou, ani zástupcem strany.

Odkazovník nemá nárok, aby správa a obstarávání pozůstalosti byly přenechány přihlásivšímu se dědici, a nepřísluší mu v té otázce rekurs.

Jde o zmatečnost podle § 41, odst. 2, písm. g) (zák. č. 100/31), nebyla-li účastníkům pozůstalostního řízení dána příležitost, aby se prohlásili o návrhu na oddělení pozůstalosti.

Opatrovníkovi ustanovenému neujaté pozůstalosti přísluší i správa a zastoupení pozůstalosti. Přijetím dědické přihlášky na soud nezaniká o sobě úřad opatrovníka pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 29. října 1937, R I 1172/36.)

Rekursní soud

A. zrušil na rekurs:

1. pozůstalé vdovy a odkazovnice Augusty H. a pozůstalé dcery Anny W. usnesení pozůstalostního soudu, jímž bylo povoleno podle § 812 o. z. ve prospěch zůstavitelova syna Václava H. ml., který se dosud k pozůstalosti nepřihlásil, a pozůstalosti po předzemřelém synu zůstavitelově Dr. Rudolfo H. oddělení pozůstalosti, a uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí. Pozůtalá vdova v rekursu uplatňovala též, by správa a obstarávání pozůstalosti bylo přenecháno přihlásivšímu se dědici Bedřichu H. (rovněž synu zůstavitele Václava H. st.);

2. pozůstalé vdovy Augusty H. usnesení pozůstalostního soudu, jímž pozůstalostní soud zřídil pozůstalosti po Václavu H. ve sporu proti pozůstalé vdově kolisního opatrovníka Dr. L.;

3. přihlásivšího se syna zůstavitelova Bedřicha H. usnesení pozůstalostního soudu, jímž bylo povoleno oddělení pozůstalostního jmění, zamítnut jeho návrh, by mu byla podle § 145 nesp. pat. a § 810 o. z. přenechána správa pozůstalosti a dosavadní opatrovník pozůstalosti Dr. L. vzhledem na podanou jeho dědickou přihlášku zbaven svého úřadu, a uložil pozůstalostnímu soudu nové jednání a rozhodnutí;

B. nevyhověl rekursu:

1. zůstavitelova syna Václava H. ml. a pozůstalosti po předzemřelém synu Dr. Rudolfo W. do rozhodnutí pozůstalostního soudu, jímž byl opatrovník pozůstalosti po Václavu H. st. Dr. L. zbaven svého úřadu vzhledem na přijatou dědickou přihlášku Bedřicha H.

Nejvyšší soud odmítl odvolací rekurs Václava H. ml. do rozhodnutí rekursního soudu o návrhu pozůstalosti po Dr. Rudolfo H. na oddělení pozůstalostního jmění po zůstaviteli Václavu H. st. jakož i odvolací rekurs do výroku ad A 2; vyhověl jeho rekursu ve výroku A 1 a uvedené tam rekursy Augusty H. a Anny W. odmítl; nevyhověl jeho dovolacímu rekursu do rozhodnutí o rekursu Bedřicha H. ve výroku A 3,

vyhověl však jeho dovolacímu rekursu jakož i dovolacímu rekursu pozůstalosti po Dr. Rudolfu H. do rozhodnutí B 1, a výrok rekursního i pozůstalostního soudu v této části zrušil.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs zůstavitelova syna Václava H., jenž se doposud nepřihlásil za dědice, a proto s ohledem na uplatňování tvrzené pohledávky jest pouhým věřitelem pozůstalosti, třebaže jest i nepominutelným dědicem (rozh. čís. 10755 Sb. n. s.), jest nepřípustný, pokud napadá výrok rekursního soudu, jímž zrušil rozhodnutí prvního soudu o návrhu pozůstalosti po Dr. Rudolfu H. na oddělení pozůstalostního jmění podle § 812 obč. zák. ve prospěch tvrzené pohledávky této věřitelky, neboť zájmy jednoho pozůstalostního věřitele nikterak nevyžadují, aby oddělení pozůstalostního jmění bylo povoleno také ve prospěch jiného věřitele, jemuž samému jest ponecháno na vůli, zda a jak chce je vymoci také pro sebe. Stejně nepřípustným jest i jeho dovolací rekurs, pokud směřuje proti rozhodnutí rekursního soudu o rekursu pozůstalé vdovy proti zřízení kolisního opatrovníka ve sporu. Jako věřitel pozůstalosti, pokud se týče jako zákonný dědic, jenž se dosud k pozůstalosti nepřihlásil, není oprávněn domáhati se splnění domnělého nároku zůstavitele (rozh. čís. 7691 Sb. n. s.), tím méně přísluší mu vliv na to, kdo zastoupí žalující pozůstalost ve sporu, v němž není stranou ani zástupcem strany. Netřeba v tomto řízení řešiti otázku, jakým způsobem mohl by v oné rozepři hájiti svůj případný právní zájem na vítězství té které procesní strany. Právem však vytýká tento dovolací rekurent, že rekursní soud nebyl oprávněn přihlížeti k rekursům pozůstalé vdovy Augusty H. a zůstavitelovy dcery Anny H. proti povolení pozůstalostního jmění v jeho prospěch a proti zamítnutí návrhu přihlásivšího se dědice Bedřicha H. na přenechání správy a obstarávání pozůstalosti podle § 810 obč. zák. a § 145, odst. 1 nesp. pat. Obě rekurentky, jež uznaly pravost a platnost závěti, jsou odkazovnicemi a jako takové jen věřitelkami pozůstalosti; mohou míti právní zájem na rozhodnutí o jsoucnosti a výši pohledávky jiného věřitele, ale nejsou přímo zkráceny ve svých právech a také jejich právní zájmy nejsou dotčeny tím, že jinému věřiteli bylo povoleno oddělení pozůstalostního jmění od jmění dědicova: vždyť je účelem tohoto opatření zajistiti stav pozůstalostního jmění, aby nebylo sloučeno s jméním dědicovým, a aby tak mohlo sloužiti výhradně k uspokojení pozůstalostních věřitelů, kteří žádajíce o oddělení pozůstalosti zároveň pozbývají osobního ručení dědicova. Rovněž nemají odkazovnice nárok na to, aby správa a obstarávání pozůstalosti byly přenechány přihlásivšímu se dědici Bedřichu H. Slušelo proto usnesení rekursního soudu změnit v ten způsob, že se odmítá rekurs odkazovnic. Pokud si Václav H. ml. stěžuje na to, že rekursní soud vyhověl rekursu Bedřicha H., jest jeho dovolací rekurs bezdůvodným. Nelze souhlasiti s jeho názorem, že rekurs Bedřicha H. již podle § 50, odst. 4 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 Sb. z. a n.

byl nepřípustný. Toto zákonné ustanovení vylučuje sice jakýkoliv opravný prostředek proti usnesením nařizujícím výkon nebo zajišťovací opatření; toto obmezení se však vztahuje pouze na případy uvedené v odst. II. a III. § 50 cit. zák., jestliže totiž soud první stolice, je-li podán rekurs proti jeho usnesení, přesto nařizuje okamžitý výkon napadeného usnesení neb činí k jeho provedení potřebná zajišťovací opatření k uvarování se nebezpečí v prodlení, pokud se týče k ochraně náležavého zájmu veřejného, anebo jestliže soud druhé stolice vhodná zajišťovací opatření nařizuje před rozhodnutím o rekursu, ale nevztahuje se na taková usnesení prvního soudu, jež sice mají účel zajistiti zájem té které strany, k jejichž provedení však nebyla učiněna opatření podle 2. nebo 3. odst. § 50 nesp. ř. Rozhodnutí rekursního soudu není proto zmatečné, jak dovolací rekurent míní; naopak jest správným názor rekursním soudem zastávaný, že napadený výrok prvního soudu byl stížen zmatečností podle § 41, odst. 2 písm. g) zákona čis. 100/31 Sb. z. a n. Podle § 812 obč. zák. mohou pozůstalostní věřitelé, odkazovníci nebo nepominutelní dědicové před odevzdáním pozůstalosti žádati o oddělení pozůstalostního jmění dědicova, jestliže se obávají, že by mohli býti ohroženi na své pohledávce sloučením pozůstalosti s jměním dědicovým. Jest proto především soudu osvědčiti, že navrhovatel jest osobou v § 812 obč. zák. uvedenou. Jde-li o pozůstalostního věřitele, nestačí ovšem pouhé podání žaloby (rozh. č. 4342 Sb. n. s.), ale stačí, bylo-li o žalobě mezitímním rozsudkem — třeba nepravoplatným — kladně rozhodnuto. Jinak stačí k povolení oddělení pozůstalosti podle § 812 obč. zák. motivované tvrzení oprávněného, že by jeho nárok mohl býti ohrožen sloučením pozůstalosti se jměním dědicovým; stačí tedy subjektivní, osobní obava věřitelova, jež nemusí býti osvědčena, ale motivována, což znamená, že nesmí býti pouze tvrzena, nýbrž musí býti konkrétně odůvodněna; důkazu nebo osvědčení objektivního ohrožení není zapotřebí, ledaže by dědic dokázal, že jest obava zřejmě bezpodstatná anebo ohrožení podle stavu věci vyloučeno. Z této právní povahy oddělení pozůstalosti podle § 812 obč. zák. plyne, že nejde o návrh, jež lze vyřídit bez slyšení odpůrcova. Platí proto i tu předpis § 18, odst. 2 nesp. ř., že účastníkům jest dáti příležitost, aby se o věci vyjádřili. To se však v projednávaném případě nestalo. Tím byla porušena zásada o nutnosti slyšení účastníky před rozhodnutím (§ 41, odst. 2 písm. g) zák. čis. 100/31 Sb. z. a n.), pročež usnesení prvního soudu bylo právem zrušeno jako zmatečné. Opodstatněný jest však dovolací rekurs Václava H. ml. a pozůstalosti po Dr. Rudolfu H., pokud směřují proti tomu, že Dr. Jindřich L. byl zproštěn svého úřadu jako opatrovníka pozůstalosti bez újmy své funkce jako separačního opatrovníka. Dr. Jindřich L. byl dne 17. prosince 1935 pravoplatně ustanoven opatrovníkem neujaté pozůstalosti, k níž se tenkrát žádný dědic nepřihlásil. Rozsah jeho úřadu nutno posouditi podle §§ 78, 128 a 129 nesp. pat. Z § 129 cit. pat. vyplývá, že opatrovník pozůstalosti má také obstarati správu a zastoupení pozůstalosti. Dne 20. prosince 1935 přihlásil se sice zůstavitelův syn Bedřich H. podmíněčně za dědice ze zá-

věti a jeho dědická přihláška byla dne 21. prosince 1935 pravoplatně přijata na soud. Návrhu tohoto dědice na přenechání správy a obstarávání pozůstalosti však nebylo dosud vyhověno, takže přihlásivší se dědic doposud nemá možnosti správu vykonávat. Podle § 283 obč. zák. zaniká opatrovnictví teprve tehdy, když se skončí věci (záležitosti) opatrovníkovi svěřené, nebo když zaniknou důvody, pro které nemohl chránělec své záležitosti obstarávat. Ježto úřad opatrovníka pozůstalosti, jak shora dolíčeno, zahrnuje v sobě nejen oprávnění zastupovati pozůstalost, nýbrž i výkon její správy, přihlásivšímu se dědici však v tomto případě správa pozůstalosti však ještě nebyla přenechána, neodpadl zde doposud důvod, pro který opatrovník byl zřízen a nelze ani tvrditi, že věc (záležitost) jemu svěřená byla už skončena. Jeho úřad tudíž nezankl tím, že dědická přihláška Bedřicha H. byla přijata na soud, bylo-li mu zároveň přenechání správy odepřeno. Správnosti tohoto výkladu nasvědčuje také ustanovení § 129, poslední věta nesp. pat., podle něhož takový opatrovník pozůstalosti potřebuje k určitým krokům schválení pozůstalostního soudu, který před jeho udělením podle toho, jak jest věc důležitá, vyslechně přihlásivší se dědice nebo jinak zúčastněné; z toho však vyplývá, že zákon sám má na mysli případy, v nichž opatrovník pozůstalosti vykonává svůj úřad dále, ačkoli se dědic již k pozůstalosti přihlásil, takže jest míti za to, že pouhým přijetím dědické přihlášky na soud nezankl úřad opatrovníka pozůstalosti. Soud první stolice nesměl proto opatrovníka pozůstalosti s ohledem na tuto dědickou přihlášku zprostiti jeho funkce a pokud se tak stalo s ohledem na jeho ustanovení podle § 812 obč. zák., zahrnující v sobě také správu pozůstalostního jmění podrobeného oddělení, měl rekursní soud jeho zproštění zrušiti, jakmile k rekursu Augusty H., Anny W. a Bedřicha H. zrušil zároveň napadené rozhodnutí prvního soudu o navrhnutém oddělení pozůstalosti podle § 812 obč. zák. Potvrdil-li však rekursní soud toto usnesení prvního soudu, jest jeho rozhodnutí nezákonné ve smyslu § 46, odst. 2 nesp. ř. a čl. V č. 1 zákona č. 251/34 Sb. z. a n., pročež slušelo usnesení nižších stolic zrušiti.

Čís. 15548.

Nezbytným předpokladem předkupního práva podle § 11, odst. 4 zák. ze dne 7. srpna 1908 č. 68 z. z. pro Čechy jest, že tu jsou spoludědici.

(Rozh. ze dne 29. října 1936, R I 1205/36.)

Rekursní soud vyloučil z odevzdací listiny výrok pozůstalostního soudu z moci úřední učiněný, že podle § 11, odst. 4 zák. ze dne 7. srpna 1908 č. 68 z. z. pro Čechy »přísluší spoludědicům, a to v pořadí, v jakém jsou podle zákona povoláni k nástupnictví, po dobu 10 let od zůstavitelova úmrtí předkupní právo ke statku nebo jednotlivým jeho částem«, zrušiv zároveň nařízení poznámky této povin-